

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1138/2020
30.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца UniCredit Leasing Srbija, d.o.o. Београд, чији је пуномоћник Тамара Симић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Марић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3053/19 од 19.11.2019. године, у седници одржаној дана 30.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог АА из ..., изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 3053/19 од 19.11.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сомбору П 210/19 од 27.03.2019. године, ставом првим изреке, укинута је у целости решење о извршењу Основног суда у Сомбору Иив 13/14 од 04.06.2014. године. Ставом другим изреке, тужбени захтев тужиоца којим тражи да се обавезе тужени да му на име накнаде штете исплати новчани износ од 2.479.077,00 динара, са законском затезном каматом почев од 20.03.2014. године па до исплате, као и трошкове парничног поступка, је одбијен. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 311.711,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 3053/19 од 19.11.2019. године, ставом првим изреке, жалба тужиоца је усвојена и пресуда Основног суда у Сомбору П 210/19 од 27.03.2019. године, у побијаном делу којим је одлучено о тужбеном захтеву и трошковима поступка (став 2. и 3. изреке), је укинута. Ставом другим изреке, тужбени захтев је делимично усвојен. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 1.744.942,00 динара, са законском затезном каматом, почев од 27.03.2019. године па до исплате, док је тужбени захтев преко досуђеног па до траженог износа од 2.479.077,00 динара, као и захтев за исплату затезне камате за период од 20.03.2014. године до 27.03.2019. године, одбијен. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова поступка исплати износ од 339.263,79 динара, са законском затезном каматом од извршности до исплате, док је захтев за исплату затезне камате од пресуђења до извршности пресуде, одбијен.

Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 51.000,00 динара. Ставом шестим изреке, одбијен је захтев туженог за исплату трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је доставио одговор на ревизију туженог.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. 72/11...87/18), па је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се не указује на постојање других битних повреда одредаба парничног поступка које су, одредбом члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку, прописане као разлог за ванредни правни лек, а битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, на коју ревидент указује, није разлог због кога се ревизија може да изјави.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су закључиле уговор о лизингу бр. 1415/07 дана 22.01.2007. године, којим су уговорени битни елементи и то: бруто вредност предмета лизинга, која је износила 19.028,00 евра; време трајања лизинга од 60 месеци; износ учешћа 20,34% од бруто вредности уговора што износи 3.864,47 евра, нето износ финансирања од 15.135,81 евро; износ лизинг рате од 310,53 евра; ефективну стопу лизинг накнаде и номиналну каматну стопу. При реализацији уговора тужени је платио укупно 7.392,10 евра тужиоцу, у динарској противвредности, од чега на име учешћа 3.864,47 евра, а на име ПДВ-а износ од 3.527,63 евра. У периоду од марта до августа 2007. године, тужилац је туженом слао опомене да измири доспеле рате, након чега га је дописом од 21.08.2007. године обавестио да једнострано раскида уговор и позвао туженог да у року од 7 дана преда предмет лизинга, рото дрљачу З-400. Тужени је тужиоцу рото дрљачу вратио у септембру 2007. године. Тужилац је рото дрљачу продао дана 22.10.2013. године за износ од 117.070,10 динара, односно 833,33 евра. Након отуђења предмета лизинга – рото дрљаче, тужилац је извршио коначан обрачун обавеза по основу уговора о лизингу и општих услова тог уговора, према ком доспеле неплаћене обавезе по основу уговора (бруто) износе 10.475,69 евра, изгубљена добит 11.290,84 евра, а укупна обавеза туженог на дан сачињеног коначног обрачуна 18.03.2014. године износи 20.933,20 евра. Вештачењем је утврђено да је тужени, по закључењу уговора извршио уплату у корист тужиоца у износу од 4.765,35 евра, тако да износ будућих лизинг рата предвиђених уговором износи 16.972,24 евра, остали трошкови предвиђени у члану 3. тачка 4. општих услова износе 4.268,17 евра, а укупан дуг туженог на дан 15.05.2017. године износи 20.968,94 евра, односно према средњем курсу НБС на тај дан 2.582.744,34 динара. На дан продаје рото дрљаче, 04.12.2013. године, њена тржишна вредност је износила 6.802,00 евра, односно 780.490,00 динара, а на дан 15.05.2017. године, то је динарски износ од 837.802,34 динара, према средњем курсу НБС на тај дан. Тужени је истакао приговор застарелости потраживања тужиоца,

јер је од дана раскида уговора до дана подношења суду предлога за извршење на основу веродостојне исправе, прошло више од 3 године.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд туженог обавезе да му исплати износ од 2.479.077,00 динара, са законском затезном каматом почев од 20.03.2014. године па до исплате, одбио као неоснован, применом правила о терету доказивања из одредбе члана 231. став 1. Закона о парничном поступку, сматрајући да из изведених доказа није могуће са сигурношћу утврдити битну чињеницу, а то је вредност предмета лизинга након раскида уговора о лизингу. Закључио је да приговор застарелости потраживања није основан, сходно одредби члана 376. став 3. Закона о облигационим односима, пошто тужилац право на накнаду штете потражује по основу раскида уговора о лизингу, а због повреде уговорне обавезе по том уговору по ком накнада застарева за 10 година.

Другостепени суд је, на основу одржане расправе, усвојио жалбу тужиоца и укинуо првостепену пресуду, па је о тужбеном захтеву тужиоца одлучио тако што га је делимично усвојио и туженог обавезао да му на име накнаде штете исплати износ од 1.744.942,00 динара, са законском затезном каматом почев од 27.03.2019. године па до исплате, и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 339.263,79 динара, са затезном каматом од извршности до исплате, као и трошкове другостепеног поступка у износу од 51.000,00 динара, на основу одредбе члана 31. Закона о финансијском лизингу ("Службени гласник РС" бр. 55/2003...31/2011), и члана 132., у вези члана 189. Закона о облигационим односима. При одлучивању је ценио чињеницу да је вредност предмета лизинга у моменту закључења и раскида уговора 2007. године, била знатно већа од вредности коју је тужилац остварио продајом предмета лизинга након раскида уговора, због чега је укупну обавезу туженог из предметног уговора умањио за тржишну вредност коју је рото дрљача имала у време отуђења. Пошто је тужени, по закључењу уговора извршио уплату у корист туженог износа од 4.765,35 евра, па је висина доспелих неисплаћених рата по предметном уговору, до дана раскида уговора 21.08.2007. године, износила 1.950,58 евра, висина будућих лизинг рата предвиђених уговором износи 16.972,24 евра, остали трошкови предвиђени чланом 3. тачка 4. општих услова износе 4.268,17 евра, трошак опомене, ПДВ-а на камату износи 50,77 евра, то све, по одбитку износа од 2.372,82 евра (исправка дугованог пореза – ПДВ-а), укупан дуг туженог је, на дан 15.05.2017. године, износио 20.968,94 евра, односно према средњем курсу НБС на тај дан, динарска противвредност износи 2.582.744,34 динара. Тај износ умањен је за износ тржишне вредности рото дрљаче у време продаје, дана 04.12.2013. године, односно за износ од 6.802 евра или 837.802,34 динара, тако да на дан утврђења висине штете 15.05.2017. године, укупан дуг туженог према тужиоцу износи 1.744.942,00 динара, на који износ тужиоцу припада затезна камата од дана пресуђења, 27.03.2019. године, у смислу одредбе члана 180. став 2. Закона о облигационим односима. Досуђивањем накнаде штете у горе наведеном износу, тужилац је, као давалац лизинга, по мишљењу другостепеног суда у потпуности доведен у положај у ком би се налазио да је прималац лизинга испунио своју обавезу у складу са уговором, а сходно одредби члана 31. Закона о финансијском лизингу.

По оцени Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда је правилна.

Одредбом члана 29. Закона о финансијском лизингу, прописано је да давалац лизинга који раскине уговор због неплаћања лизинг накнаде, из разлога што прималац лизинга није уредно плаћао накнаду за лизинг, има право на повраћај предмета лизинга, као и право на накнаду претрпљене штете. Сходно одредби члана 31. истог Закона, накнада штете проузроковане неплаћањем лизинг накнаде треба даваоца лизинга да доведе у положај у ком би се налазио да је прималац лизинга испунио своју обавезу у складу са уговором.

Потраживање накнаде штете настале повредом уговорне обавезе застарева за време одређено за застарелост те обавезе, сходно одредби члана 376. став 3. Закона о парничном поступку.

Општи рок застарелости од 10 година прописан одредбом члана 371. Закона о облигационим односима, примењује се ако законом није одређен неки други рок застарелости.

У конкретном случају, парничне странке су закључиле уговор о финансијском лизингу, дана 22.01.2007. године, који за предмет има рото дрљачу 3-400, бруто вредности 19,28 евра, за време трајања лизинга од 60 месеци. Пошто тужени није плаћао уговорене лизинг рате, тужилац је дана 21.08.2007. године изјавио да раскида тај уговор и позвао туженог да му врати предмет лизинга, што је тужени и учинио у септембру 2007. године, а потом је тужилац дана 04.12.2013. године, продао предмет лизинга. Тужиочево потраживање није застарело, имајући у виду да је обавеза туженог конституисана уговором о финансијском лизингу који представља вид финансијских услуга у смислу одредбе члана 2. тачка 1. Закона о заштити корисника финансијских услуга („Службени гласник РС“ бр.36/2011 и 139/2014). Том одредбом је прописано да финансијске услуге чине: банкарске услуге; услуге финансијског лизинга и финансијске погодбе. За ту врсту уговора, Законом о облигационим односима није прописан посебан рок застаревања, па предметно потраживање застарева у општем застарном року од 10 година, који у овом случају није протекао, имајући у виду да је уговор раскинут 21.08.2007. године, а предметна тужба суду поднета дана 30.05.2014. године. Досуђеним износом накнаде штете, тужилац је, као давалац лизинга, доведен у положај у ком би се налазио да је прималац лизинга (тужени) испунио своју обавезу у складу са Уговором, а сходно одредби члана 31. Закона о финансијском лизингу.

Неосновани су наводи ревизије туженог да је битна чињеница за одлучивање о тужбеном захтеву тужиоца, стварна вредност рото дрљаче у моменту закључења уговора о финансијском лизингу. Супротно тим наводима ревизије туженог, из садржаја предметног уговора о финансијском лизингу види се да су парничне странке уговориле вредност предмета лизинга у износу од 19.028 евра. Пошто уговор ствара права и обавезе за уговорне стране, сходно одредби члана 148. став 1. Закона о облигационим односима, а испуњење се састоји у извршењу онога што чини садржину обавезе, те нити је дужник може испунити нечим другим, нити поверилац може захтевати нешто друго, сходно одредби члана 307. став 1. истог Закона, следи да је било сувишно да судови утврђују чињеницу о којој су се парничне странке споразумеле, у овом случају, вредност предмета лизинга.

Неосновани су наводи ревизије туженог да је потраживање тужиоца застарело, сходно одредби члана 376. став 1. Закона о облигационим односима, имајући у виду да је основ његовог потраживања накнада штете, у ситуацији када је уговор о финансијском лизингу раскинут. Правилно је другостепени суд закључио да потраживање тужиоца није застарело, сходно одредби члана 376. став 3. Закона о облигационим односима, пошто је основ потраживања накнаде штете, у овом случају, повреда уговорне обавезе од стране туженог, као корисника лизинга, у смислу уговорене обавезе корисника лизинга за случај неиспуњења своје обавеза из уговора, при чему потраживање из тог уговора застарева у општем застарном року од 10 година. Из тих разлога, неосновано се ревизијом туженог указује на погрешну примену материјалног права.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци ове пресуде донео у смислу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић